ივერია

1877—1887 წელიწადი — **საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი** — **1877—1887 წელიწადი**

გაზეთის ღირს

თოვლ	მან.	კ.	თოვლ	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ: თბილისში რედაქციას, ახალ-ბებუთოვის ქუჩაზედ, სახლი № 9, ბ. ნიდდეკელის საგაზეთოს, ტელეფონის პროსპექტი, ცენტრალურსა და გრიშერეფოვის წიგნების მაღაზიებს.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

ბიბლიოთეკა

დღეს, 12 ივლისს,

საკომერციო კლუბის საზაფხულო ხადგომში (მახალდის ქუჩაზე),

ქართულ დასის დრამატიულ არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება:

I

ბიძიასთან გამოხაყმრება

ვოდევ. რ. ერისთავისა

II

ყაჩაღები

შილლერისა, მე 5 მოქმედებიდგან 1 სურათი.

წარმოდგენის შემდეგ ბ-ნი ვ. გუნია-საგან დადგმული იქნება:

ცხოველი სურათები

ჩვენის ხალხის ცხოვრებიდგან.

მონაწილეობას მიიღებენ: ბ-ნი გუნია, ცაგარელი, ნებიერიძე, მაქსიმიეკ; ქ-ნი ელბაქიძისა, რჩეულოვისა და სხვანი.

დასაწყისი 9 საათზედ.

შინაარსი: ტფილისი, 11 ივლისი.—ახალი ამბავი.—ნაკვესი.—დაბა-დასოფელი: ა) ზემო-მაჩხანი და ბ) რაჭა.—ნარკვევი.—რუსეთი.—უცხოეთი.—წერილი ამბავი.—გასართობი.—დეპეშა.—„ივერიის“ ფოსტა.—საკელიდარო ცნობანი.—საქართველოს ცნობანი და განცხადებანი.

ფელეტონი: ქართველთა შორის, სანოსი.

ფელეტონი

ქართველთა შორის

ყვირილის „შოშია“.—ორ ნაირად ცდილი.—გორელების ახალი გასართობი.—„მაწა და ბლეწობა.—ესეც საქმეა რაღა!

რაც-კი თავი შემისწავლია, მას აქედ შორაპანის მაზრა სულ გზის კეთებაშია. მთავრობა ცალკე ცდილობდა, გუბერნიის საერო ხაზინა ცალკე ჰხარჯავდა ფულსა ამ გზისათვის, მაზრის მცხოვრებნი ცალკე გამოდიოდნენ ეგრედ-წოდებულ „შოშიის“ ბეგარაზე. მაგრამ გზა მაინც ისევ და ისევ გასაკეთებელი რჩებოდა. ვინ რა მიზეზს უძებნიდა ამ უცნაურს ხელ-გამოუვალობასა და უნაყოფობას კაცის მეცადინეობისას, ვინ რა ცილსა სწამებდა გზის გამკეთებელთ, მაგრამ მე ყმაწვილობაშიე გული მეუბნებოდა და ეხლა-კი გონებამაც კეკრი დაუკრა გულის-თქმასა, რომ აქ „მიზეზ-მიზეზს, დოს მარილი აკლიაო“—ისე გამოდიოდა საქმე. მიზეზიანობას რა ადგილი ჰქონდა, როდესაც თვით გარემოება ხელს არ უწყობდა მუშაობასა. მკითხავთ—რა გარემოება იყო ის გარემოებაო?—სრულებით ხალასი გარემოება, ბატონეობა, ისეთი ხალასი, რომ სალაპარაკოდაც არა ღირს. მაგრამ მაინც, რაკი აღარ დაგიშლიათ, მოგახსენებთ: თვითონ გზას არ უნდოდა გაკეთებულიყო და ამიტომ არცა კეთდებოდა. შადგა შარზე, შეაგდო ქვა, შეუშვირა თავი და ეერას გზით ეელარ გადათქმევინეს უარი. აქ ვერც გზის მკეთებელი დანამეტნაოდ ვერც „შოშიის“ მუშა ვერას გახდებოდა.

ეხლა ხანებში ამ გზას მოურბილებია გული, ალბად შეჰბრალებია ხალხი—უგზოობით ბევრი ზარალი მოსდისო.—ამდგარა და დაჰყოლია ერთს ინჟინერს, რომელსაც სამს თთვეზე შეუსრულებია ყვირილის «შოშია», მაშინ-როდესაც ოცი და ოც-და-ათი წელიწადი ზედ შეელიენენ და ფერიც ვერ აეცალეენეს. თუ რომ აქ გზის საკუთარს სურვილს არ ემუშავენა, მაშ რისგან უნდა მოსხდარიყო ეს ამბავი! მართლა-და განა ჯადოქარი იყო ბ-ნი ინჟინერი, რომ სამს თთვეს ცოტა მუშით გაგეკეთა ისა, რის გაკეთებაც ბევრის მუშებით ვერ მოეახერხეთ რამდენსამე ათეულს წელსა. რასაკვირველია, მე ამის თქმით არა მწადიან შეეასუსტო ბ-ნის ინჟინერის შრომა. ღმერთმა დამიფაროს. ან რა სასურველია და სასურველიც რომ იყოს,

კაცს კაცს როგორ დაეუკარგო,
რაც რამ სიკარგკაცს აქსო?

**

არც იმიტომ დაეიწყე ყვირილის გზაზე ლაპარაკი, რომ იქაურ ინჟინერისთვის მეძრახა რამ. მარტო ის თუ უძრახავს, ესაა მაგის მეტი სხეა არა შეუძლიან-რა, თორემ ჩვენ-კი ტფილისი, 11 ივლისი

ჩვენებურის გაზეთების მკითხველთა უკვე მოეხსენებათ, რომ აქაურმა რუსულმა გაზეთმა „Новое Обозрѣніе“-მ თვისი გამგებელნი გამოიცვალა. „Новое Обозрѣніе“-ს როგორდაც ეუცხოვებოდა აქაურობა და დღეს აქამომდე არ უუგრდა ჩვენს სატკივარზედ ლაპარაკი, თითქო ყოველს აქაურს ერიდება და ჭთაკილობსო. ეხლა-კი, როცა ახალის კაცის ხელში გადავიდა, გვპირდება, რომ ჩვენი გულის-ტკივილი უპირველესად აქაურის ეკონომიერ ცხოვრების საგნებზედ მიიქცევაო. ამისთანა დაპირებას და სურვილს არ იქნება კაცმა არა თანა-უგრძნოს მით უფრო, რომ ეს რთული მხარე ჩვენის ცხოვრებისა თითქმის ხელ-შეუხებელია დღემდე. ღმერთმა ჭქმნას, ეს ფრიად მოსაწონი სურვილი აუსრულდეს ამ ახლად გადახალისებულს გაზეთსა და უწინდებურად ზურგი არ შეუქციოს ჩვენს მახლობლად მოარულს ავსა და კარგსა ჩვენის ცხოვრებისას.

დაპირებისამებრ „Новое Обозрѣніе“-მ ხანი ადარ აუოვნა და დრო ხელთ იგდო თუ არა, შეუდგა საეკონომო საგნების გამოძიებას და გამორკვევას. თუ ხსოვნა არა გვდალატობს, ყოველთო უწინარეს წამოაყენა ფეხზედ კრედიტის საქმე ტფილისში, 11 ივლისი

ჩვენებურ ერი ეს საქმე გასინჯა ჯერ გლეხების შესახებ ცალკე და მერე შესახებ მიწათ-მფლობელობისა საერთოდ. ამ უკანასკნელი საგანზედ გვსურს ჩვენ ჩვენი აზრი განვუზიარეთ მკითხველებს მით უფრო, რომ პატივცემული გაზეთი, თუნდაც დიდად მოწადინებული ყოფილიყო, ვერ შესძლებდა ორის პატარა მეთაურის წერილით გამოეხსნა ეს რთული და მეტად ფირსმესანიშნავი ხასკვი: მან, ჩვენის ფიქრით, მარტო ადნიშნა ეს საგანი, მარტო ზოგადი აზრები �მძაფრა ენ და საზოგადოებაი წინამ ამ ზოგადის აზრების შუქ ქმ დაადუენა განსაკეთებულად.

ამიტომაც ვეცდებით ჯერ ზოგადი აზრები პატივცემულის გაზეთისა გამოვიტანოთ და მერე, ჩვენის შეძლებისამებრ, ჩვენ ჩვენი ვსთქვათ, თუ რამიმე არ დაეეთანხმებითთ და მისი აზრი ჩვენს აზრს არ მიუდგება.

„Новое Обозрѣніе“ იმ ჩვენილთ იწყობს ლაპარაკს ხსენებულს საგანზედ, ვითომც მიწათ-მფლობელობის საქმე ამიერ-კავკასიაში, უიმისოდაც ძლიერ დასლართული, ამ უკანასკნელ წლებში უფრო და უფრო ინლართებაო. ამის ბრალსა სდებს აქაურ ბანკების მოქმედებას და ერთოლ ბ ერა წესიერად აგებულს კრედიტსა*). ვსთქვათ, ეს დაჭეშმარიტებაც ვიცით, თუ საქებურს შეეხედ-ბით რასმეს. გარნა ასეთი ინჟინერები იშვიათად მოიპოვებიან, მეტადრე ჩვენში, და ამიტომ არ შეგვეძლიან ჩვენს ქებაში უფრო დიდი ადგილი არ დავუთმოთ თვით გზის გულ-მორბილებას, ეგეს ასეთის საქციელით სხეა გზებიც წაეახალისოთ და მოაენდომოთ, რომ კაცის სურვილს დაჰყენენ ხოლმე.

მართლაც-და, წარმოიდგინეთ შემდეგი სურათი: ყველა გზებმა, სადაც შოსეს გაეკანა სწადიან ჩვენს ხალხსა და კიდეცა ბეჯითობს ამისთვის, შეჰკრეს პირობა—მოდით, დავნებდეთ კაცის სურვილს, ავდგეთ ჩვენ თავად და გადეკიმშეთ, საცა უფრო საჭირო და სახეხოც იქნებაო. მაშინ უნდა გენახათ ჩვენი სიხარული, უნდა გენახათ, რა გაადვილდებოდა მისელა-მოსელა, მერე რა ერთი შემოხვევა გვექნებოდა ერთმანეთის ნახვისა და დროების გატარებისა. უცებ, დაბერეილი, ჭაობიანი, ოღროჩოღრო ტყეებისა და მთების მაგიერ ხელის-გულივით გაშლილს „შოშიას“ მიადექი შენს ლურჯათი, სხეა რაღა გინდა, ქუდო და ქუდის პატრონო.

აქ მხოლოდ ორის მხრით თუ იქნებოდა ზარალი. პირველი, რომ გზის მკეთებელთ შემთხვევა აღარ ექნებოდათ ქების გამოყენებისა. მერე ზოგმა რა მშვენიერად იცის დამტკერეულ ქვის გამოყენება! ღორღად ქცეულს ქვას ერთი საკვირველი თვისება ჰქონია და ნეტავი იმას, ვინც იმდენად ნასწაელია, რომ ამ თვისებას მიაგნოს. თურმე ერთი ხერხი რომ იხმარო, ნატეხი ქვა აგაყვება ხელზე, ფეხზე, ტანთსაცმელზე. თითქმის თმისა და წვერულვაშის ყოველს ბეწვზე ჩამოგეკიდება და თავს არ დაგანებებს, ვიდრე სახლში არ მიხვალ და არ ჩამოიბერტყ. თანაც ისე მსუბუქდება ქვა, რომ არავითარს სიმძიმეს არა ჰგრძნობ, როცა იმითი შეიკუნწლება.

ერთს გზის მკეთებელს სცოდნია ასეთი შესანიშნავი თვისება დამტკერეულის ქვისა. გამოეა გზაზე, გაიელ-გამოიელის და ცოტა ხნის შემდეგ ქვით აკუნწლული თავით-ფეხამდის, დაბრუნდება სახლში. მერე, ერთი-კი შეიჩმუხნება, და ქვები სულ პანტა-პუნტით ჩამოსცვივა ძირს. მოუხშირა და მოუხშირა გზის-მკეთებელმა გარედ გამოსელას, იმდენი იარა, მანამ ასეთის ოსტატობით მოგრაოვილ ქვისაგან თავის თავად არ გამოიკიმა ერთი უმშვენიერესთაგანი დიდი სახლი თავის მოწყობილობით, ეზოთი და ბაღით. ქვისაგან რომ სახლი გაკეთდეს, ეგ საკვირველი არ არის. მაგრამ ქვის ღორღი რომ მშვენიერის ფალკოტის ანბინებულ მდელოდ გადიქცეს ან ჩრდილოეან ხედ, ამაზე თვით გრძელული გარდანქმანიც-კი თითს მოიკაკვედა.

**

ჰო და, თავის-თავად რომ გაკეთდეს გზა, მაშინ გზის-მკეთებელს ეინ-ღა დაუმტკერეეს ქვასა. და თუ ქვა არაეინ დაუმტკერია, მაშინ როგორღა გამოიყენოს ცოდნა დამტკერეულის ქვის უცნაურ თვისებისა. გზის-მკეთებელი სწორედ გულ-ნაკლულია უნდა დარჩეს, თუ რომ ყველა გზამ ყვირილის გზას მიჰბაძ.

ხოლო ის კი უნდა ეთქვათ, რომ გზის-მკეთებელი იმდენს არ იზარალებს, რამდენსაც იზარალებენ ჩვენი ეგრეთ წოდებულნი ქართველის ენის და მწიგნობრობის მოყვარულნი. ეხლა იმითი მაინც იმართლებენ თავსა, ვითომც უგზოობა ხელს უშლიან, რომ დიბარონ გაზეთები, წიგნები და სხვანი, თითქო თუ გული გულობდეს, ქადა ორის ხელით არ იკმეეოდეს, მაგრამ მაინც თავის გამამართლებელი კაცი ამასაც საბუთად დაიჩეეს ხოლმე ხელზე დდესა. მაშინ რაღას დაბარალებდნენ თავიანთ ჩამორჩომას, დაბრალებლობას, გონებისა და სულის მიყუჩებულობას!

თუმცა ესეც კი უნდა ეთქვათ, რომ ჩვენი კაცი მარტო ამისთანაებშია მოხერხებული და დიდი კუდაბზიკა ოსტატიც არის. ეკეი არა გვაქვს, აქაც შეჭხანხლაეს და გამოაცხობს რასმე.

**

აგერა გორელებსაც აკი შეუხანხლათ ახალთ-ახალი რიგი დროს გატარებისა. აქამდის ხან მუსიკას უკრაედნენ, ხან როტონდაში თეატრს ჰმართავდნენ და ამაზე, ასე თუ ისე, გულს აყოლებდნენ. მაგრამ მუსიკას,

*) «ხალვა „Новое Обозрѣніе“ № 1219.

ეკონომიური ბუნებისამებრ, იმას ჩაუვარდეს ხელში, ვინც მისი მოხმარება და გამოყენება იცის. ეს ისევ ის მოძღვრებაა საშოლიტიკო ეკონომიის მეცნიერობისა, რომელმანც დიდი ხანია მიაგნო, რომ ქონება უქმად ვერ დარჩება და დღესა თუ ხვალ უქმს ხელს ჩამოეცლება და საქმიანს მიეკედლება. ვინ არის ეს საქმიანი ხელი? გლეხ-კაცია, გვეუბნება საბუთიანად ავტორი: მან იცის როგორ მოიხმაროს, როგორ გამოიყენოს მამულია. ყოველ ამის გამო ავტორი იმასა ჭნაფდელობს, რომ გლეხ-კაცობა არა ჭკიდულობს გასასყიდად გაწირულს მამულებსა და საჯარო ვაჭრობას ასლოც არ ეკარებაო. როგორ მოვახერხოთო, ჭკითხულობს ბოლოს ავტორი: რომ გლეხ-კაცობას მამულების სასყიდლად გზა გაეხსნას და ხელი მოვაკიდებინოთო? რა პასუხს იძლევა ამაზედ ავტორი, ამას შემდეგ გამოგიკვლევთ:

ახალი ამბავი

*** საზაფხულოდ გასული ხალხი მრავალად ჰბრუნდება უკანე ტფილისში. ისე მატარებელი არ ჩამოვა ტფილისსა, რომ რამდენიმე სახლობა არ ჩამოიყვანოს ამ თბილის ქალაქში, რომელიც წელს კეკლინდებურად არ ამართლებს თავის საკადრის სახელსა. ამ ზაფხულს ტფილისში ცხოვრება, მართლაც-და, არ არის მაგრე რიგად სამძიმო. ხანდისხან ქარები და მტვერი რომ არ გვიმწარებდნენ სიცოცხლეს, სწორედ ტფილელთ არა გვშავდა-რა, ამიტომ რომ ეს თთვეები თითქმის სულ გრილა და წვიმაც ხშირად გვეკრიეთ, თავში ცემთ, ერთის სიტყვით, დიდის ჩხუბითა. ხალხი უყურებს სეირსა და ჰსიამოვნებს. გორის სასეირნო ბაღი თურმე საჩხუბარ ალაგად გადაიქცა. საქმე-საქმეზე მისდის გამომძიებელს, მაგრამ მაინც თამაშას დასასრული არა აქვს, და ამის საბუთიც ის არის, რომ

ერთი თუ წაგ, სხვა მოგ,
სხვა სხვისა საბგდოდოს».

ასე რომ გორელებს თამაშა არ მოაკლდებათ და, ღვთის წყალობით, ერთის მაჩხუბრის ადგილს სხვა მაჩხუბარი დაიკერს „ტურფასა საბალნროსა“

**

სწორედ ისე, როგორც ამ რამდენისამე ოცის წლის განმაელობაში ჩვენებურთა მიწათ-პატრონთა ადგილ-მამულებს იკერენ სხვები და ჰბატონდებიან „სხვა სხვისა საადგილოსა“. თქმა არ უნდა, ყველანი დამეთანხმებიან, რომ ძრიელ სანატრელი იქნებოდა, თუ-კი ერთის პატრონის წასელას არ მოჰყვებოდეს მეორის ხელთ-უპყარის მოსელა და მიწა გადაიდოდეს იმის ხელში, ეინც თვითონა მუშაობს და საკუთარს ოფლს აღერის ყოველს გადმბრუნებულს ბელტსა. მაგრამ აქაც ერთ-ერთი ნაკლულოვანებაა ჩვენის ხასიათისა გვეღობება წინა და თითქმის ყველაფერში მშრალზე გამოყვეთრ ხოლმე.

ეი, ამ დღეებშიაც წაიკითხავდით ჩვენს გაზეთში გამოცხადებულს ამბავს, რომ კავთის-ხეველმა გლეხებმა ვერ მოახერხეს ბანკით შეეყიდათ თ-ის სტუმრება ხოლმე. თუ იელისმა და ზედ მოყოლებულმა აგვისტომ ბოლო არ მოიქნიეს, ტფილისში დარჩენილთ არა გვეშორს-რა.

*** რამდენიც უნდა ჭიკცხო ცხენის რკინი-გზა, ის მაინც თავისას არ იშლის, თითქო წესიერება ჰირიეთ სძულსო. მოსიარულთა სრესვასა და ჭაულეტას ისეთი მკვიდრი ფესვები გაუდგამს ამ გზის საყოველდღეო მიმოსელაში, თითქო არავითარი ღონისძიება არ მოიპოვებოდეს, რომ მოყვასთა სიკოცხლეს გაფრთხილებით მეკედნენ. რაიცა შეეხება წერილმან უწესოებას, ასრედ წოდებულ „ბუჩუღებს“, ამეებში ხომ ვერ მოსთვლის კაცი, რა არა ჰხდება. თუ უქმე რამ დღეა, მაშინ კიდეე არა უპირს-რა— მალე მიგიყვანენ დანიშნულ ადგილას, ოღონდ ეგოდნ-კი იშოვნო დასაჯდომი ადგილი. მ გრამ საქმიან დღეს, შემოგვჩიენან მგზავრნი, ზოგჯერ ისე ზლაზვნით დაიარება, რომ ფეხით სიარული ურჩეენია კაცსა, თუ ძრიელ დაღლილი არ არის. ზოგჯერ-კი ისე მიიმტყრევს ეგოდნ თავ-პირსა, რომ „პასაჟირებს“ ცოტა არ იყოს კიდეც ეშინიანთ ხოლმედა ნამეტნავად ქალები სულ შიშითა ჰკანკალობენ თურმე. ხან დროზედ მიგიყვანენ სადგურებთან, რომ სხვა ეა ოზში ჩაჰსხდეთ და განგრძოთ გზა; ხან-კი მთელი მეოთხედი საათისა უნდა იდგე და თვალ-ამოღამებული ელოდედ სხვა ეგონს, ვიდრე არ მოგწყინდება და ფეხით სიარულს არ არჩევ რაღაც ხუხულასთან დგომასა.

*** ყარაიის მემამულენი ძრიელ უჩივიან ბაღოსნობის დაეარდნას და დაცემას ყარაიაში. ამისი მიზეზი ის გახლაეთ, რომ მომეტებული ნაწილი სბაღოო ადგილებისა დაშორებულია რკინი-გზის სადგურზე ისე, როგორც ტფილისზე

მეტადრე თეატრს ბევრი „ხლაფორთი“ სჭირია: ამას უნდა ეხვეწო, იმას უნდა ელრიჯო, რომ მონაწილეობა მიიღონ და საქმე საქმეზე მოიყვანონ. გარდა ამისა, ვერც ერთს წარმოდგენაზე უხარჯოდ ვერ ეახვალ, მით უმეტესს, რომ მუდამ რაღაც სამადლო საგანი აქვს ხოლმე ამ წარმოდგენებსა. მაღლი ხომ ქველ-მოქმედებაა და კარგად მოგეხსენებათ, რომ ჩვენებურ კაცს ქველ-მოქმედება ძრიელ მოსწონს, თუ სხვები ჰქველ-მოქმედობენ, და ჰირიეთია სძულს, თუ მას თავზედ მოახვევენ ქველ-მოქმედებას.

ეხლა-კი აღარც ხვეწნა, აღარც ხარჯი და ბორჯი და აღარც ქველ-მოქმედება. მოგწყინდა ზინ ჯდომა, აიღე ჯოხი, დაიხურე ქუდი გვერდზე, გაიწკიპე ულვაშები და გასწი გორის ბაღში. იქ მუქთი წარმოდგენა ზზდ დაგხვდება, რადგანაც გორელებს ჩვეულებად შემოუღიათ: თუ ორი ნაცნობი შეჰხვდა ერთმანერთს და ხალხმაც იწყო დენა ბაღისაკენ, მაშინ ამ წყვილმა ნაცნობმა უთოოდ სეირი უნდა გაუმართოს თავ-მოყრილს ხალხსა, ამიტომ რომ სირცხვილია, სხვა არა იყოს-რა—ხალხი დროს გასატარებლად გამოსულა, იმედიცა აქვს, რომ გაატარებინებენ კიდეც დროს და აბა როგორ არა გამოატყვრინოს-რა ამ წყვილმა ნაცნობმა. ამიტომაც წყვილი ნაცნობი, შემგნებელი თვისის მოვალეობისა, დაიწყებს ერთმანერთში ჯერ ხმა მაღლა ლაპარაკს, მერე კაი-კაი შეკურთხებას და ბოლოს ყოველიე ესე დგვირგვინდება ხოლმე ლოთიანის

თარხნიშვილის მამული, რომელიც იქვე გვერდით აკრავეთ და რომელსაც თითონვე საღლეთა ხმარობენ. მერე ხომ იცით, რომ წელიწადში გლეხიკაცი მამულში ღალას აძლევს თითქმის უფრო ბევრს, ვიდრე წლიური გადასახადია ბანკისა. ნელ-ნელა შეეტანდა ბანკის ვალსა, ღალის მიცემის მაგიერ, და გაუპირებლად მამულის პატრონი გახდებოდა, სა შეილი-შეილო საქმეს ჩაიდენდა. ეხლა-კი ყოველწლივ თითქმის მეტიც უნდა იხადოს და მამულს ვერც-კი უსწორს არა თუ ისე, როგორც პატრონსა, არამედ ისეც-კი ვერა, როგორც ჰსუნავს მოურავი.

რა ბევრი ჩიჩინი უნდა, რომ ამისი მიზეზი გლეხობის უცოდინარობა და უნდობლობაა, რომ რაკი ბანკი გვირჩევს—თქვენ იყიდეთო, ალბად რა-იმე ცუდი განზრახვა აქვს, ან ძრიელ უჭირს და ფეხი მაგრა დავაჭიროთ, ეგებ სრულებით მუქთად ჩაეიდოთ ადგილ-მამული ხელშიო. რასაკვირველია, ამისთანა თვალ-ხუჭაობას და ჭკუა-მოკლეობას მოკლე ფეხებიე აქეს ხოლმე და, მინამ გლეხები ფეხს აეკრენ, მანამდის ბანკში მოდიან სხვები და პირიდამ ლუკმას აცლიან.

უქმის კაცის გასელას არ მოსდეეს მუშა-ხელის შემოსელა. მამული მიდის ხელიდამ, იკარგება, ხშირად ისეთს კაცს უვარდება, ეინც არ იცის მიწის ყადრი, და ის-კი პირში ჩალა-გამოვლებული რჩება, ეისაც მიწისათვის სული ეცანკლება, გული მისდის და ეისაც შეუძლიან მისი აყვავება და გამოკეკლუცება. ასეთია ჩვენი ყოფა და

ნიერი ფარნები, რიცხვით ოცი. ეს ფარნები უნდა ჩამოჰკიდონ იმ ადგილებზე, სადაც მომართული იქნება წყლის ჩამოსასხმელი მილები. თითო ფარანი ქალაქს დასჯდომია სამ თუმნად.

*** გაზ. „Новое Обозрѣніе“ გეცნობებს, რომ 9 იელისს აეკალაში გამოსცადეს უმთავრესი მილი წყლის-გამყვანისა აეკალიდამ ტფილისამდე მაშინას შშეენიერად ემუშავნა. მხოლოდ ორს ადგილას გატეხილი გამოდგა მილი და წყალი გაედინა, რის გამოც ამ ადგილას საღი მილები ჩაეწყესო.

*** 10 იელისს, გაზ. „Кавказъ“-ის სიტყვითი, ტფილისის გამგეობას მოუვიდა 300 თხოვნა იმ პირებთაგან, ეისაც უნდათ მიიღონ ზედამხედველის ადგილი წყლის გამყვან მილებზე. ამოდენა ხალხიდამ ადგილზე მიღებულ შეიქმნა 34 კაცი თთეეში ორ-ორ თუმნად.

ნაკვეთი

ერთი ძუნწი კაცი მოსამსახურის დასაჭირავებლად რომ გავიდოდა, ბიჭსა-თვის უნდა მარეულ ეოდესაც კეთხნა: იცი სტეკნა თუ არაო. თუ ბიჭი უპასუხებდა: კიდეო,—ხომ დაიჭერდა მოსამსახურედ, თუ არა და—არა.

ერთსულ მეკობრეს ჰკითხეს:

— რად გინდა, იცის ბიჭმა სტეკნა, თუ არაო?

ძუნწმა უპასუხა:

— რაცა ბიჭს მარტოკასა ეგზავნი მარანში ღვინის ამოსატანად, მარანს მაქეს ჩამორთმეული, რომ მანამ ჩაეიდოდეს და უკანეკ ამოეიდოდეს, ბარუ-ნუკეტდეე ულდ ფსტეკნდეს, და მეც ამაზე შეკტეფო ხოლმე, ჭსკამს ქეფდეადდ ღვინოსა, თუ არაო.

ვ. ი. ბ.

დაბა ბ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

სოფ. ქვემო-ვარხანი (ქიზიყი), 8 ივლისი. კვირას, 5 ივლისს, ქვემო-მარხანის სასკოლო სახლში „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ სასარგებლოდ წარმოადგინეს „ცოლი თუ გინდათ, ეს არის“, ვ. აბაშიძისა; მეორე განყოფილებაში წაიკითხეს „ძმური სიტყვის“ ზოგიერთი ადგილები და მესამეში ჩვენის გამოჩენილ პოეტების ლექსები. ხალხი ბლომად დაესწრო და კმაყოფილიც დარჩა. უმეტესობა 20 კაპ. ბილეთებს ეტანებოდა, ერთი-ორი-კი ათ-შაურიანი ბილეთიც გაიყიდა. მაყურებელნი თითქმის სულ მანდილოსანნი იყვნენ აზნაურთა, სამღვდელოთა და ეკეკლესიათა სახლობიდამ, რადგანაც გლეხობა კალოებზეა გასული. მოსწავლეები და ზოგიერთი საწყალი გლეხები უფასოდ შეუშვეს თეატრში. სასცენო მოწყობილება და ტანისამოსი უფასოდ იყო ნათხოვარი. დიდის მადლობის ღირსია აქაური მასწავლებელი ბ-ნი ს. კაპანაძე, რომელმაც თავს იდო თეატრის გამართვა. სულ 10 მან. და 15 კაპ. შემოვიდა. აქედამ თეატრის განათებაში 44 კაპ. დაიხარჯა, ფიქლის გასაგზავნიც 29 კაპ. და დანარჩენი ცხრა მანეთი და ოთხოდ-და-ორი კაპეკი „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას“ გაეგზავნა. პირველად, როცა ფარდა აიხადა, შემდეგი სიტყვა წარმოსთქვა სცენიდამ ბ-ნმა ფ. მარხანელმა:

„გაუმარჯოს ჩვენს ახალ-თაობას და გაგიმარჯოთ თქვენც, ქალებო და ყმაწვილებო! გაუმარჯოს ჩვენს ახალ-თაობას იმიტომ, რომ თავისის სამშობლო-ქვეყნის კეთილს გზაზე დაყენიერი ფარნები, რიცხვით ოცი. ეს ფარნები უნდა ჩამოჰკიდონ იმ ადგილებზე, სადაც მომართული იქნება წყლის ჩამოსასხმელი მილები. თითო ფარანი ქალაქს დასჯდომია სამ თუმნად.

*** გაზ. „Новое Обозрѣніе“ გეცნობებს, რომ 9 იელისს აეკალაში გამოსცადეს უმთავრესი მილი წყლის-გამყვანისა აეკალიდამ ტფილისამდე მაშინას შშეენიერად ემუშავნა. მხოლოდ ორს ადგილას გატეხილი გამოდგა მილი და წყალი გაედინა, რის გამოც ამ ადგილას საღი მილები ჩაეწყესო.

*** 10 იელისს, გაზ. „Кавказъ“-ის სიტყვითი, ტფილისის გამგეობას მოუვიდა 300 თხოვნა იმ პირებთაგან, ეისაც უნდათ მიიღონ ზედამხედველის ადგილი წყლის გამყვან მილებზე. ამოდენა ხალხიდამ ადგილზე მიღებულ შეიქმნა 34 კაცი თთეეში ორ-ორ თუმნად.

ნაკვეთი

ერთი ძუნწი კაცი მოსამსახურის დასაჭირავებლად რომ გავიდოდა, ბიჭსა-თვის უნდა მარეულ ეოდესაც კეთხნა: იცი სტეკნა თუ არაო. თუ ბიჭი უპასუხებდა: კიდეო,—ხომ დაიჭერდა მოსამსახურედ, თუ არა და—არა.

ერთსულ მეკობრეს ჰკითხეს:

— რად გინდა, იცის ბიჭმა სტეკნა, თუ არაო?

ძუნწმა უპასუხა:

— რაცა ბიჭს მარტოკასა ეგზავნი მარანში ღვინის ამოსატანად, მარანს მაქეს ჩამორთმეული, რომ მანამ ჩაეიდოდეს და უკანეკ ამოეიდოდეს, ბარუ-ნუკეტდეე ულდ ფსტეკნდეს, და მეც ამაზე შეკტეფო ხოლმე, ჭსკამს ქეფდეადდ ღვინოსა, თუ არაო.

ვ. ი. ბ.

ამ დროს ჩვენი „დაწინაურებული“ საზოგადოება-კი ოხრავს, ჩიეის და ტირის — ჩვენში საქმე არა არის რა, რომ დაწინაურებულმა კაცმა ხელი მოჰკიდოს და ბოლომდის გაიყვანოსო.

**

ახლა, ხომ იცით, ოხერასა და ტირილ-ჩიეილს კაცმა თავი უნდა არიდოს. ჩვენი „დაწინაურებული“ საზოგადოებაც არიდებს, მაგრამ როგორ? — ერთმა-ორმა ჩემმა ნაცნობთაგანმა მოიწადინეს ასეთ გზით აეცდინათ თავიანთი დარდი: ეწერეთ ჩვენი ნაფიქრი-ნაზრი სხვა-და-სხვა საგნებზე, გაეუზიარეთ ჩვენი შეხედულობა ზოგიერთის სამეცნიერო ამეცანებზეო. დასხდნენ და გამოიძიეს— „რა არის ბუნება“, „რა მნიშვნელობა ჰქონდა ღორის კუღს კაცობრიობის წინ-მსელელობისათვის“, „რის მომაელინებელია სიტურფე და სილამაზე ზნეობრიეად, მატერიალურად და პორნოგრაფიულად“, და სხვა ამისთანა რაღაც-რაღაცები. ერთმა ღორის კუღი ამოიღო ნიშნში. უკირკეტა-უკირკეტა, უმიზნა-უმიზნა და ბოლოს ასეთი შესანიშნავი დასკვნა წარუდგინა თავის მეინახეთა და ამფსონთა: ღორს დიდი ადგილი უპირავს კაცობრიობის სიისტორიაზ და აწინდელს მოედანზე. მრავალ არიან ერნი, რომელთაც ზიზღით თუ შეუძლიანთ უყურონ ღორსა, თორემ იმის ხორცს კბილსაც არ დაკარებენ. ასეთს ზიზღს უნდა გამოეწვია კაცის აგებულებაში სხვა-და-სხვა თვისებანი, უნდა შეეცვალა კაცის ბუნება. მაშასადამე, ღორს უმოქმედნია კაცის აგებულებაზე, და უკეთუ უმოქმედნია ღორს, იგი იმოქმედებდა ყოველის თვისის ასოთი, ამიტომ-რომ რაი არს ღორი, უკეთუ სახეში არ გვექნება მისი დინგი, ფეხები, გულ-ღვიძლი, ქონი, ტყავი, კუღი და სხვანი. აშკარაა, რომ უკუდო ღორი არ იქნება. მაშასადამე, უკეთუ ჰქონია ღორს მნიშვნელობა კაცის ცხოვრებისათვის, ეს მნიშვნელობა უნდა განაწილდეს ღორის ასოთა შორის და აქედამ ერთი მცირედი ნაწილი კუღსაც უნდა შეჰხვდეს. და ამ სახით, ღორის კუღსაც-კი ჰქონია ისტორიული მნიშვნელობა კაცთა განათლებასა და წინ-მსელელობაში.

დიდის თანაგრძნობით მიიღეს მსმენელთ ასეთი ღორს-შესანიშნავი აღმონაჩენი ჯუისა, ტაშის კერა განუწყვეტელი იყო. ყველანი წახალისდნენ და რამდენიმე თთვე ამ ნაირად წყლის ნაყავში გაატარეს. ბოლოსა ნახეს, რომ სამეცნიერო საგნების გამოძიებაა მარტო მეცნიერთა საქმეა, რომ ჩვენ უნდა იმთგან ვისწაელოთ ჯერა და მხოლოდ მერე შეეძლებთ საკუთარს გამოკვლევას მოეკიდოთ ხელი, თორემ ებად აგვიღეზეს და სიცილად არ ეეყოფით მცოდნე კაცებსაო.

მართალნიც არიან. ტყუილად-კი არ არის ნათქვამი:

შუმდო, ფსაკუნჯის ადგილი
საფრენად რასთვის გწადიან?
ან:

კარკატეს ოდეს მიჰსდეს,
მითხარ, ორბისა ძალსა?

რასაკვირველია, მაშინაო, უთქვამთ ამ ნაკარ-ქვეყნებს, როცა ორბებად შეეიქმნებითო, თორემ:

მაღრანმა კაკბის კოკანი
დაწყო მის ხაბეკდეადდ,
თავისიც სულ დაკაგწდა,
რ-ეს იცოდა მან ტკვლდ.

ნებას ცდილობს, და თქვენც გაგიმარჯოთ იმიტომ, რომ კეთილ-მოუფიქრებას წამოუყენებიართ აქეთკენ. ეიცი, მოგეხსენებთან, რომ სწაელაში გამოცდილ კაცების ცოდნიანი სიტყვა მაღლიანის საქმის დამბადებელია და კეთილის ცხოვრების გზის მაჩვენებელი. ყოველ-გვარ ცოდნას თავისი ტაძარი აქეს, ამათში ერთს სკოლა ჰქვიან და მეორეს თეატრი.

„დიდ, სკოლა და თეატრი ძმები არიან კეთილ საქმეში, ის�თვის - რომ თეატრიც ჭკუა - გონებას ასწავლის ადამიანს. ბევრს უცოდინარს-კი სამასხარო ცირკად მიაჩნია თეატრი, მაგრამ, რა ვუყოთ, უცოდინარს მიეტევება, აკი ნათქვამიც არის: „არ ცოდნა არ ცოდეაო“. ჯერ ქვეყანაზე ქრისტე-ღმერთი არკი მობძანებულიყო, რო ბერძნებს თეატრი ჰქონდათ და იქა სწავლობდნენ ავ-კარგ ადამიანთა თავ-გადასავალს და მერე იმ ცხოვრების ცოდნას თავიანთს ცხოვრებაში გამოიყენებდნენ ხოლმე: ყველა რიგიანს ადამიანობას ცდილობდა, რომ ცხოვრება ჯოჯოხეთად არ დადაჭქცოდა, რადგანაც ყველა ავის ადამიანის ბოლო ჭირი და ვაგლახია.

„ეგერა მას აქედ ორი ათასმა წელმა გაირბინა და, საუბედუროდ, თქვენ-კი ღღესაც მოკლებულნი ხართ თეატრს და ამისი მიზეზი-კი ის არის, რომ ჯერაც სწავლა-ცოდნის ნათელს ყველას სახლის კარამდის არ მიუწვეივი. მაგრამ გულს ნუ გაეიტეხავთ, ბატონებო. მოეა დრო, როდესაც ჩვენი ხალხიც გამოიფხიზლებს, შვილებს სკოლებში მისცემს და როცა მრავალნი შეიარაღდებიან სწავლა-განათლებით, ჩვენი ქვეყანაც დაწინაურდება... იქნება ჩვენ მაშინ შავს მიწაშიაც ვეიყენეთ დამარხულნი, მაგრამ ჩვენი შვილები-კი მუდამ მოგვეგონებენ კეთილ საქმისათვის. მაშ გაუმარჯოს ჩვენის ქვეყნის, კეთილ-მყოფელებს და გაგიმარჯოთ თქვენც თქვენის სიმართლით და ღმერთმა გულისყურიანად მოგასმენინოთ ის, რაც ღღეს თეატრში ითქმეეა.“

რაჰპა, 1 ივლისი. რაჭას წელს კარგ უდგია კარგი დარი: ჯერ დაუთოდოვებელმა ზამთარმა შეაწუხა ხალხი და შემდეგ გვალვამ, რომელსაც ივნისას თთვეში თან მოჰყვა სეტყვა, ანუ, როგორც აქ ვიტყვით ხოლმე, კოხი. კოხი დიაწუო ნიკოლ-წმინდადან, გაჰყვა კისკასს, ხოტაჯს და გაწია ვეიბიეს ვანსაუბამდის. ამ სოფლებში ეტუდ კაპუშუ კაჩეეთი; ფეურებუდი შური ისე კახდა, რომ ნამეღლიც ალარსად მოესმის. კიდეკ კარგი, რომ წელს სიმინდი ნაგვიანეკი იეო, თორეკ ამასაც ტუდი ღღდა ვეკონდა. კაჩეეთის საზოგადოებაზედ მოგასსენებენ, რომ სატმა დასაკა იკეო. ეი, როგორ მოგეთხრობენ ამას: თურმე, ბატონო, კაჩეეთლებს ერთი ქეკეი ნაკეკეკსარი სამოლოტეკელო ჭქონიათ მთაში. ამ სამოლოტეკელოზედ ისინი ეოკეულ წელს უნდა შეკრებილიეეენენ სალოტაკოვედ და თან ერთი ხარიც უნდა მეეკეანათ თავისის შურღვინით. ასე ჭქონიათ თურმე ამით წინაპართ შეწირეოლობა, მაგრამ ეხლანდელი კაჩეეთლები თურმე, იმ ბოროტანკელოზებისა არ იეოს, კამეღიდურდნენ, დაიეეწეს ის სატი და ალარ სწირავდნენ მსხეკრპლსა.

ხალხი ასლა ამას მოგასსენებთ, რომ აა, იმ სატმა იწეინოო, კაკაკვრდა ამოზეკდა და კიდეც გამოგზავნა სეტყვაკო. ზე იმ მთიდგან და იმ ადგილიდგან წამოიგიდ სეტყვა და მოჭეფალა *) ის სოფელეთი. კაჩეეთლებს ასლა კი ისეკ გაუსსენებიათ ის სატა... შეკრებილან და შეუფიენიათ მისთვის, რომ ეოკეულ წელიწადს მოგრთმეკი თითო საკლავსა, ოღორმ ნუ ინეკეს აწ ჩვენს გამოძეტებასა... ალბად კაჩეეთლები ჭფიქრობენ, აწი ალარ დაგისეტყვებითო.

რადგანაც მოსაკლის აკ-კარგიანობაზედ ჩამოგვრდა ლაპარაკი, უნდა კიდეკ დაკასსრეფდეო. რაჭაში წელს შური ეტუდ ბეეეია, მაგრამ რაღა წელს, კარგა ხანია, რაც რაჭაში წინანდელივედ შური ალარ მოადის. სამანდეკი ერთობ ნაკეკიანკეკ არის ნაოესი, რომელის მიზეზი გვალვა გახლავეთ. რაკა შეეხეკა ვენახსა, მშვენიერად ასხია, მაგრამ რადესაც აჭაურს ჭალეს ანუკეშეთ: „ფიქრი ნუ გეეჭნა, წელს შური მაგიერად სამისდი და ღეინო ბეერი მოგეკეთო“, ის ამოსაეეშეთ გაძღეკეთ მასეეს: „თკეენდად ჯერ კარგადა სჩანს, მაგრამ მოწეკეამდის რა მოკალილნაა, ვინ იცის; სანამ ბეღეღში და ჭურეკეში არ მიგიკრეთო, მანამ ვერ ვიტეკეთო, თუ კარგი მოსაკალეთო“.

ვკადგამ ისე შეაშინა ხალხი, რომ ეოდი სამინდი ორ მანთ

ად გახდა, და მართლადაც-კი ჭმორთეეს შაში. ის დარწეფუნებულია, რომ თუ სარწო მოსატანად გეუსდა, მოტანაში უფრო მეტი დეეხარჯეა, მანამ სარწოს სეეიდეკში. წარსულ წლეეის მაკალითი ნათლად ეკეიტეკეეს, თუ რა მდგომარეობაში კარდეა რაჭაის მაზრა, როდა აქ შამშეადგანა; თუმეც მალალადად აკრავს ასეთი მაძღარი ქეკეენები, როგორც იმერეთი და ჩრდილოეთის კავკასია, მაგრამ რაჭა მაინც დიდ ბეჭარეკეაში კარდეა შამშადგანის დროს უგზოობის გამო. მართლადაც, არც ერთი ხეირანი გზა არის არც იმერეთისკენ და არც ჩრდილოეთ კავკასიისაკენ. ტეკბილის რკინის გზიც მოთავდა, რიონის პირად გზა-ტკეცილის კეთეობს შეუდგენენ და კაკაკამდის უნდა გადაეეკეანონო; ერთის სიტყვეთ, ბეეს წარმატკანს მოკედის რაჭა ეერმისთა. ამ დადოცეკილ დემრის ეერმისთა ნუგეეშეტ რომ არ გაეენინ, რადა გვეშეკეეოდა!

სხვა... ახალი ამბავი რაჭაში არა არისრა, მეკითხეკეთ, და რა მოგასსენოთ!.. ხალხი ბეერსა ლაპარაკობს „სალდათობაზე“, ს

და ვერც თანხმობაზე. როგორც გვიცნობენდნენ, ბეგის გაუფერთხილებია ბრანვი და ამის გარდა კობურგის გვარის უფროსი ჭერეოგი ერნსტიც არ აძლევს ნებას ბოლგარიის მთავრად ყოფნა იგისრის სახელმწიფოთა ნება-დაურთველად; ამას არ უნდა თავის შვილს საფრთხე შეემთხვას და დაუშიოს კარი მთავრობისა. საეჭვოა კობურგის გამოცვლა, მაგრამ, როგორც სჩანს, თვით ბრანვი ძალიან მოწადინებულია მთავრის გვირგვინი დიადემა თავზე. მართალი რომ ეთქვა, სახელმწიფოთა შორის კამათობის გამო ბრანვის მდგომარეობა სწორედ რომ საძნელია. ეს კამათობა თუ სელადამ მთავრობას არ გამოაცალის, სამრეთისად მაინც ბეგრს ნაგველს დანთხეევნებს.

ბოლგარია ისეთს მდგომარეობაშია, რომ მას აკერეგება ენერგიული, მტაცე სახეითის და გამბრაზახის გონების თავარი, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ამ ბეგრ თვისებათა პატრონი, პატარა სახელმწიფოს სათავეში მდგომი კაცი შეუძლებელია ეაეოდეს ბოლიტიკურ დაგადარბაზთა. თუ ვინიცობა ბოლგარიის ეროვნ შეთხეა ნიშნის პატრონი ბრანვი და სუსტის სახეითისა, მაშინ ბოლგარიის მდგომარეობა, ეარესი თუ არა, ეაკეთესი არ იქმნება, რადგანაც მას მრავალი პატრონი ეყოლება და ეერც ისეთი პატრონები, რომელთა მორიგებაც შეუძლებელი საქმეა.

ბერმანია. გერმანიაში მომეტებულს ეურადღებას აქცევენ იმ განეწეობილებას, რომელიც ეინდა ჩამოაყალიბეს ერთის მხრით გერმანიასა და, მეორეს მხრთ, საფრანგეთსა და რუსეთს შორის. ცნობილია, რომ გერმანიას საფრანგეთი ტრაფ მაჩნია და არა მეგობრად. გერმანიის მთავრობა ძალიან გაეშეფლისეია საფრანგეთის აწერეფლობას, რომელიც ვეითომ და ძალიან თავ-ეასეული იეოს გერმანიის შესახებ. ერთს ენას გარეთს სწერენ ბერლინიდამ, რომ გერმანია ვერ

ეტალს ეაკეფლსეეს, ამ შეუფაცსეოფეს, რომელსაც საფრანგეთი ეეენებს გერმანიის ქეეშეგრდომთ, და ვერ შეეწყარებს ამ კანონებს, რომელთაც საფრანგეთს სურს გერმანია შეაეიწროოს. თუ საფრანგეთს, კანაკრძობს ამაკე ბარეთის ეორეესპონდენტი, განზრახ არა სურს შეიენოს მშვიდობიანი პოლიტიკა გერმანიასა და პატეკი სცეს გერმანიის სულ-გრძელობას, მაშინ შეიძლება გერმანიამ ვერ დაეცეს ეერაპის მშვიდობიანობა, რადგანაც ამ შემთხეევაში მშვიდობიანობის დაცვა მოაწყვეადა გერმანიის ინტერესების გაეფეტეფებასაო.

წარილი ამბები

— ბერლინში პროფესორ ბერგმანთან მისულა ამას წინად ერთი 28 წლის კაცარი და დასთეფილი ხელი უჩვენებია პროფესორისათვის. ამ ეკეკრს რადაზედაც ხელი გაუკეთერავს და როცა სასწალის დენ შესწეეეტია, ბიცი ეოძრალი ხელ-თითმანი ჩაუცეამს და რამდენსმე სასთს უტარებია. ამის შემდეგ ხელის სიმსეანე უფრო კასძალიერებია და კარგა დიდად დასაეეია. ექიმებს გამოეეიტანია, რომ ხელ-თითმანის კამი აკალმეოფს სისხლი მოსწყმდეთო. ეს ეემეწალი კაცი ორის დღის შემდეგ გარდაცვლილა. ხელ-თითმანი სპოს ტეკეთსაკენ ყოფილა გაკეეთებული და ამისთანა წამლით გათრაპლეული, რომელშაც დარიმსანაცი რეეეა.

— ტიბეერში ამ ეემიდ სდეეესამონის ეორას ცეცხლი კეკდება თეორმე და ისეა ეს ცეცხლი გაძლიერებული, რომ 21 ეკვსტეს საეერცეზედ ცეცხლია მოდებეეი. მთის ასლო ტეკ სულ ერთიანად დადეეეულა და ამ ტეის ნადირი სადღეს გადამეორთხალ.

— ნიუ-იორკში მიეტანეთ ამას წინად ფეფორდის ნაპირზედ ნაპოეეი ღრეეეელ., რომელსაც 4 კრანი საკრძალეანე აქეს თეორმე. ღრეეელს ეკრეკეეენ ეფლორიდის წეკრალეს მდინარეეეზეს; მოეეზე არიან ამოსეეეული და რეინის კეკეთ ჩამოკეკლეკეკენ ხოლმე. ექეკის თეორეის, თეე ეერთი წლის შემდეკ ამ ადეკს, სადაც ღრეეეელი იეო, ასალი ღრეეეელი ამოდის. ღრეეეელს საეზოკადად ეფორო ნოეორია და დეკკეორის თეორეეა ეკრეფეკენ. ბეერი ღრეეეელი ითხეკეა ეკრეოეკეკ ბაკამის კეეეეეკების ნახეორეზეე. ამერიკის ღრეეეელი ეეეკ ეოტა 25—100 ეკრეკენ. ეკეკ ეაეოანს და თითო ამისთანა ღრეეეელი 20—300 მანთად ეეეიდეა. ზეამახსენებეეელი ღრეეეელი 1,000 მანთად დაეეეეეეთეთ.

— ამერიკის ქალაქ ეკრეანსეეში, კანზასში, ქალაქს თავკედ და ეოორეკედ ქალი ამოეორეკეთეთ. ეს ეორეკედ მეკალითეთ, რომ ქალი ქალაქს ეოორეკედ ამოკრეა ნიოთ და ეეეეეეეეენ ეოეკეეეეეეეე